

KENMERKEN EN RISICO'S FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Aan alle vormen van beleggen zijn risico's verbonden. Deze Bijlage geeft een niet-limitatieve, algemene beschrijving van de aard en mogelijke risico's van verschillende categorieën van Financiële Instrumenten.

De in deze Bijlage beschreven kenmerken zien uitsluitend op het specifieke Financiële Instrument. Over het algemeen geldt voor een hoger verwacht rendement een hoger risico. Indien een portefeuille is samengesteld uit meerdere Financiële Instrumenten, kunnen de risico's elkaar versterken maar ook mitigeren. Het kopen van put opties op een aandelenportefeuille dempt bijvoorbeeld het verlies als de koersen dalen. Ten aanzien van de portefeuilles die de Beheerder samenstelt met betrekking tot de dienst vermogensbeheer geldt dat de Beheerder de risico's van Financiële Instrumenten in hun samenhang beoordeelt.

Door wijzigingen in de eigenschappen of risico's van Financiële Instrumenten, kan deze Bijlage op enig moment worden aangepast.

Via de Website zal de meest recente versie van dit document beschikbaar worden gesteld.

Voor meer informatie over specifieke risico's behorend bij een specifiek Financieel Instrument kunt u contact opnemen met uw contactpersoon bij de Beheerder. Ook kunt u de bijbehorende beschikbare productinformatie zoals prospectus, financiële bijsluiter en/of brochure raadplegen.

Algemene risico's

Liquiditeitsrisico

Het risico van een beperkte verhandelbaarheid van een Financieel Instrument, die de koers van een Financieel Instrument negatief kan beïnvloeden.

Operationeel risico

Het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering.

Renterisico

Dit betreft het risico dat de waarde van het Financieel Instrument wijzigt ten gevolge van een verandering in de rentestand. Dit risico is van invloed op alle Financiële Instrumenten. Bij aandelen kan een stijging van de rente een negatieve invloed op de koers hebben, omdat hierdoor de kostprijs van investeringen toeneemt en het rendement op andere, minder risicovolle, investeringen relatief hoger wordt. Bij vastrentende waarden kan een stijging van de rente een negatieve invloed hebben op de koers.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van de bezittingen of schulden verandert als de koers van de vreemde valuta verandert. Dit risico loopt bijvoorbeeld een belegger in de eurozone die belegt in niet in euro luidende Financiële Instrumenten. Maar ook bij in euro noterende Financiële Instrumenten kan sprake zijn van een valutarisico, bijvoorbeeld wanneer de uitgevende instelling in landen buiten de eurozone zijn activiteiten heeft of zijn resultaten behaalt.

Marktrisico

De waarde van beleggingen op de beurs fluctueert continu. Het risico dat daarmee gepaard gaat, noemt men het marktrisico. Dit marktrisico is niet voor alle beleggingscategorieën gelijk. Voor obligaties is het (veel) kleiner dan voor aandelen. Voor aandelen is het risico in de landen met goed ontwikkelde kapitaalmarkten geringer dan in landen waar de kapitaalmarkten nog in ontwikkeling zijn. Het marktrisico kan (deels) beheerst worden door diversificatie. Beleggen in verschillende markten en beleggingscategorieën compenseert een groot deel van het marktrisico, omdat de conjunctuurcyclus niet voor alle markten gelijk verloopt.

Overige risico's

Voorbeelden hiervan zijn: politiek risico, inflatierisico, fiscaal risico.

Specifieke risico's

Derivaten

Derivaten is een verzamelnaam van afgeleide producten zoals opties, futures, swaps en forwards. Derivaten kunnen gebruikt worden om de risico's binnen uw portefeuille te verkleinen of te vergroten. Aan het beleggen met behulp van derivaten kleven grote risico's waarbij u zelfs meer dan uw volledige inleg kunt verliezen.

- Hefboomwerking

Door de hefboomwerking kan een kleine koersschommeling van de onderliggende waarde veelal leiden tot een grote waardeverandering (en dus verlies) van de waarde van het derivaat. Verliezen kunnen in sommige situaties zelfs onbeperkt oplopen. De hefboom maakt echter ook het behalen van grote winsten mogelijk.

- Counterparty risk

In tegenstelling tot aandelen en obligaties, is bij derivaten geen sprake van vermogensscheiding. Dit betekent dat bij een faillissement van de bank de derivatenposities in de boedel vallen. Wanneer in een over the counter derivatentransactie een partij failliet gaat, voorzien de documenten meestal in het (indien nodig met terugwerkende kracht) bevroren en beëindigen van de lopende derivaten. Hiermee voorkomt men dat een curator de derivaten, die voor hem 'in the money' zijn, direct te gelde maakt, terwijl de wederpartijen die 'in the money' zijn jegens de failliete partij hun vordering als een concurrente vordering moeten aanmelden en hoogstwaarschijnlijk weinig tot niets terugkrijgen. Met het omvallen van de Amerikaanse bank Lehman Brothers blijkt dit risico zeer reëel.

Aandelen

Een aandeel is een bewijs van deelneming in het kapitaal van een vennootschap. Hieraan zijn in de regel ook stemrecht en een recht op dividend ofwel winstdeling verbonden. Alle aandeelhouders samen kunnen economisch gezien als eigenaren van de vennootschap worden beschouwd, hoewel ze dat strikt juridisch gezien niet zijn. De waarde van uw aandeel en de hoogte van de dividenduitkering zijn onder andere afhankelijk van de resultaten van het bedrijf. Gaat het goed met een bedrijf dan kunt u meedelen in de winst door een hogere koers en/of het ontvangen van dividend. Gaat het slecht met een bedrijf en wordt geen of minder winst gemaakt, dan kan de koers van het aandeel dalen en wordt mogelijk geen dividend uitgekeerd. In extreme situaties, bijvoorbeeld in geval van faillissement kan de waarde van het aandeel zelfs teruglopen naar nul. Daarnaast kunnen aandelenkoersen sterk fluctueren door zowel macro-economische

ontwikkelingen als ontwikkelingen binnen de onderneming zelf. Het risico kan bovendien per onderneming sterk verschillen. Aandelen kunnen in meerdere verschijningsvormen voorkomen en de risico's kunnen hier onder meer afhankelijk van zijn. Aandelen bieden over het algemeen een hoger verwacht rendement dan vastrentende waarden maar hebben ook een hoger risico waarbij u de kans loopt (een deel van) uw inleg te verliezen.

Obligaties

Obligaties zijn schuldbekentenissen die deel uitmaken van een lening die wordt uitgegeven door de overheid (staatsobligatie), een instelling of een onderneming (bedrijfsobligatie). Een obligatie levert doorgaans een vaste rente (coupon) en terugbetaling van de hoofdsom aan het einde van de looptijd. Zowel ten aanzien van de lening als ten aanzien van de rente loopt u het risico dat de uitgevende onderneming of instantie in betalingsproblemen raakt en uiteindelijk niet zal kunnen (terug)betalen. De koers van de obligatie, vooral van belang indien u voor afloop van de lening de obligatie zou willen kopen of verkopen, kan fluctueren en is onder meer afhankelijk van de ontwikkeling van de marktrente en de kredietwaardigheid van de uitgevende overheid, instelling of onderneming. Over het algemeen zullen de koersen van obligaties echter minder fluctueren dan die van aandelen. Obligaties bieden doorgaans een vooraf vastgesteld rendement en een relatief stabielere koers dan aandelen, zolang er geen betalingsproblemen zijn. Ontstaan deze problemen wél, dan kunt u ook bij obligaties niet zeker zijn van het rendement en kunt u (een deel van) uw inleg verliezen.

Het risico van een obligatie is ook afhankelijk van de mate waarin deze is achtergesteld. Een achtergestelde obligatie komt in een faillissement in de in de volgorde van schuldeisers dus achter de concurrente schuldeisers, en heeft slechts voorrang ten opzichte van bijvoorbeeld de aandeelhouders.

Door deze voorwaarden loopt de schuldeiser een hoger risico dat hij een deel van zijn verstrekte krediet in de vorm van een obligatie niet terugbetaald krijgt. Om dit te compenseren wordt meestal een hoger rentepercentage vergoed.

Perpetuals

Een perpetuele obligatie is een obligatie met een onbepaalde looptijd (geen vastgestelde einddatum) en heeft derhalve een eeuwigdurend karakter. De obligatie keert periodiek een vaste interestvergoeding uit over de hoofdsom van de obligatie (het nominale bedrag) zonder dat deze ooit hoeft te worden afgelost. Soms bevat het prospectus een clause dat toch op enig moment in de toekomst de hoofdsom alsnog kan worden afgelost. Perpetuele leningen zijn extra gevoelig voor renteveranderingen en zijn vaak achtergesteld.

Beleggingsfondsen

In het algemeen kan een beleggingsfonds worden omschreven als een door de participanten bijeengebracht vermogen dat door een beheerder collectief wordt belegd in Financiële Instrumenten. De beleggingen kunnen zich richten op bepaalde vermogenscategorieën zoals private equity, aandelen, obligaties, onroerend goed of een mix daarvan. Daarnaast bestaan er beleggingsfondsen die zich richten op bepaalde bedrijfstakken, grondstoffen, edelmetalen of valuta's.

Beleggen in een beleggingsfonds maakt het mogelijk om met een relatief klein bedrag een grotere spreiding binnen vermogenscategorieën te realiseren. Dit maakt over het algemeen het risico van de belegging kleiner dan wanneer wordt gekozen om direct in een bepaalde beleggingscategorie te beleggen.

Beleggingsfondsen kunnen (semi)open-end of closed-end zijn:

- (Semi)open-end beleggingsinstellingen: de prijs is gebaseerd op de intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling gecorrigeerd voor een op- of afslag.
- Closed-end beleggingsinstellingen: de prijs is afhankelijk van de vraag naar en het aanbod van de rechten van deelneming. Indien er op een gegeven moment, om welke reden dan ook, al dan niet tijdelijk, weinig kopers beschikbaar zijn, kan de mogelijkheid tot verkoop niet of slechts zeer beperkt aanwezig zijn.

Hedgefonds

Hedgefonds (ook hedgefonds genoemd) zijn een specifieke vorm van een beleggingsfonds. De fondsbeheerder tracht een optimaal rendement te realiseren onafhankelijk van de richting van de beurs. Een van de verschillen tussen hedgefonds en klassieke beleggingsfondsen is dat hedgefonds gebruik maken van een breder scala aan instrumenten en handelstechnieken. Het zelf beleggen via hedgefonds vereist een gedegen kennis van de strategie, hefboomwerking en liquiditeitsrisico van de hedgefonds. Daarnaast is een goed begrip van complexe handels- en derivatenstrategieën van belang. Afhankelijk van de strategie van het hedgefonds kan het verwachte rendement hoog zijn, maar kunnen de risico's ook groot zijn waardoor u (een deel van) uw inleg kan verliezen.

Gestructureerde producten

Een gestructureerd product is een combinatie van meerdere beleggingsproducten, meestal een obligatie en een optie. De optie zorgt voor of een hefboomwerking met de kans op een hoger rendement of het geven van een bepaalde garantie of bescherming. Wanneer op het einde van de looptijd ten minste de hoofdsom wordt uitgekeerd, is sprake van een garantieproduct. Producten waarbij de inleg slechts deels gegarandeerd wordt, zijn beschermingsproducten. De garantie of bescherming geldt niet bij tussentijdse verkoop van het product. De marktwaarde kan hoger of lager zijn dan de nominale waarde van het gestructureerde product en wordt beïnvloed door verschillende factoren, onder andere de ontwikkeling van de onderliggende waarde, de rente, de volatiliteit en de liquiditeit (verhandelbaarheid).